

Köşe yazılarına kulak verme zamanı!

01. 01.2013

Yrd. Doç. Dr. Metin Ersoy / Havadis Gazetesi

Eskiden gazete okurken kahve keyfi de yapılırdı. Şimdi ise gazetenizin yanına kahve ile birlikte, akıllı cep telefonunuzu veya tablet bilgisayarınızı da almanız gerekiyor. Neden acaba?

Köşe yazılarına kulak verme zamanı!

Yrd. Doç. Dr. Metin Ersoy

Doğu Akdeniz Üniversitesi

Kıbrıs Türk basınının teknolojik gelişmelerle birlikte yaşadığı sıkıntıları biliyoruz. Özellikle “akıllı” cep telefonları ile tablet bilgisayarların yaygınlaşması ve bireylerin İnternet üzerinden gazetelere erişebilmesi, basında ciddi bir tiraj kaybı yaşıyor. Bir başka ifadeyle, İnternet gazeteciliği, online bloglar, haber siteleri ve sosyal ağlar sayesinde bireyler ücret ödemedi bir çok bilgiye sahip olabiliyor. Tabii ki bu da geleneksel basın olarak tanımladığımız basını ve gazete satışlarını olumsuz yönde etkiliyor. Zira bazı online haber siteleri emek sömürsü yaparak, kendilerine ait olmayan haberleri hiçbir ücret ödemedi kullanıyor. Bu konuda önemler almaya çalışan geleneksel basın, online haber siteleri kurarak, bir nevi geçiş dönemine kendini hazırlıyor. Yeni medya düzeni olarak da tanımladığımız bu şartlara basın hızla adapte oluyor.

Pastanın dilimleri küçülüyor

Türkiye’de geleneksel medyanın yeni medya düzeninde yaşanan emek sömürsüne karşı almak istediği tedbirlere örnek olarak geçtiğimiz aylarda Türkiye ulusal gazetelerinin yayımladıkları ortak deklarasyonu gösterebiliriz. “Gazetelerin içeriği sadece gazetelerindir” sloganı ile kamuoyuna açık bir duyuru yapan gazeteler içeriklerinin İnternette, televizyonda ve radyoda kullanılmasını istemediklerini açıkladılar. Tüm bunlar basındaki mevcut gelir pastasının dilimlerinin daha küçülmesi anlamına geldiği için yaşanıyor. Ancak bu gelişmelere inat bazı gazeteler de teknolojik gelişmeleri ve yeni medya düzenini yakından takip ediyor.

Üşengeç kişiler için...

Türkiye gazetesi yeni başlattığı bir uygulama ile köşe yazarları kendi sesinden makalelerini dijital ortamda seslendiriyor ve isteyenler bu makaleleri online olarak dinleyebiliyor. Basında yeni sayılabilecek bu uygulama daha önce görme engelli kişiler için kitap seslendirme ile başlamıştı. Türkiye’de Boğaziçi Üniversitesi tarafından “Görme Engelliler Teknoloji ve Eğitim Laboratuvarı” adı ile kurulan kurum, görme engellilere telefon hattı üzerinden kitap dinleyebilmeleri için olanak sağlıyor. Türkiye gazetesinin başlattığı makalelerin yazarların kendi sesinden seslendirilmesi ve online olarak sunulması uygulaması görme engeli bulunan kişiler için tasarlanmış bir uygulama değil. Zira sistem basılı gazete üzerinden akıllı telefonlar veya tablet bilgisayarlar tarafından okutulacak iki boyutlu bir barkot sistemi ile çalışıyor. Görme engeli bulunan birey söz konusu cihazı kullanıp, makaleleri online dinleyemeyecek. Belli ki bu sistem, üşengeç ve okumayı sevmeyen kişiler için düşünülmüş.

Samimi, duygusal ve sıcak...

Kelimelerin zaman zaman yazarın duygularını tam olarak aktaramadığı anlar oluyor. Aklımızdakileri yazıya dökerken daha fazla zorlandığımızı biliyoruz. Yazılarla iletişim kurarken ciddi problemler yaşayabiliriz. Ne kadar da uğraşsanız duygularınızı, konuştuğumuz gibi aktaramıyorsunuz. Konuşmada kullandığımız vurgular, sesin yükselip alçalması ve daha da önemlisi yüz ifadelerimiz, mimiklerimiz, jestlerimiz yazılarda yer al(a)mıyor. “Sen de şimdi bize yazıyla ulaşıyorsun?” diyebilirsiniz. Zaten o yüzden yazılarda bazı duygularımızı, düşüncelerimizi, hissettiklerimizi anlatırken zorlandığımıza dikkat çekiyorum. Dolayısıyla Türkiye gazetesinin başlatmış olduğu bu yeni uygulamanın, köşe yazarlarının duygu ve düşüncelerini; daha samimi, duygusal ve sıcak bir biçimde aktarabileceklerine inanıyorum.

Kazanca kimseyi ortak etmeme arzusu var

Burada şu noktanın altını çizmeliyiz; Türkiye’de Kasım ayında yayımlanan ortak deklarasyon ile gazetelerin asıl karşı çıktıkları nokta, içeriklerinin “emek sömürücüleri” tarafından, izinsiz, etik dışı ve yasal olmayan bir şekilde kopyalanarak kullanılmasıydı. Yani başkasının emeği üzerinden hiçbir telif ödemedi para kazanmak gibi bir durum var ortada. Bu tür uygulamalara karşı çıkan ve ortak deklarasyona imza koyan gazeteler arasında Türkiye gazetesi de var. Türkiye gazetesinin başlattığı; makalelerin yazarların kendi sesinden seslendirilme

uygulaması, geleneksel basının yeni medya düzenine top yükün karşı olmadığını gösteriyor. Ayrıca bu tür yeniliklerin gazetelerin kendileri tarafından yapılmak istenmesi ve kazanca kimseyi ortak etmeme arzuları gazeteleri bu tür kararlar almaya iten sebepler olarak gösterilebilir.

Yazar kendi sesiyle seslendiriyor

Türkiye gazetesinin uygulamaya koyduğu bu yenilik, makalelerin yazarın kendi sesiyle seslendirmesi noktasında bir ilk niteliği taşıyor. Zira radyolar ve televizyonlar gerek Türkiye’de gerek ise Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde (KKTC) sabah programlarında basılı gazeteleri okuyorlar. Benzer uygulamalar Görme Engelliler Teknoloji ve Eğitim Laboratuvarı tarafından görme engelliler için yapılıyor. TeleBilgi adı verilen bu program, görme engelliler için geliştirildi ve bireyler telefon üzerinden kitap, gazete ve dergi dinleyebiliyor. Gazeteleri düşündüğümüz zaman haber üzerinden hareket eden bir uygulama. Bu programa Hürriyet, Milliyet ve NtvMsNbc gibi yayın organları dâhil. Ancak yazarın kendi sesiyle yazdığı bir makaleyi okuması güzel ve ilk kez denenen bir uygulama. Umarım başarılı olur.

KKTC’de ilk kez Haberdar kullandı

Gazetenin başlatmış olduğu makaleleri online dinleme sistemi temel olarak “Quick Response (QR)” (Çabuk Tepki) sistemine dayanıyor. Özel iki boyutlu barkot sayesinde kullanıcılar, akıllı telefonlarına veya tabletlerine yüklü olan bir program sayesinde basılı gazetede ki barkodu okutuyorlar ve cihaz otomatik olarak makalelere yönlendiriliyor. Benzer uygulamalar dünyada birçok gazete tarafından haberler, fotoğraf galerileri ve görüntüler için yapılıyor. Haberin yanına ufak bir QR barkodu yerleştiriliyor. Sizler de bu barkodu okutarak, yer azlığı olan gazeteden İnternet’e geçiş yapıyorsunuz. Aslında gazete sizi cihazınız vasıtasıyla İnternet’e yönlendiriyor. KKTC’de bu uygulamayı ilk kez Haberdar gazetesi kullandı.

Kağıttan dijital ortama bağlantı kuruyor

İnternet günün her saati güncellenebildiği için basılı gazeteler bu eksikliklerini barkot yönetimi ile çözmeye çalışıyor. Gazete kağıdında basılı olan bilgileri değiştirilemeyeceğine göre, online ortama yönlendirilen kullanıcılar daha geniş ve detaylı; bilgi, belge, fotoğraf ve görüntü ile karşılaşılıyor. Bu noktada eleştirebileceğimiz bir konu var ise, kişinin İnternete erişimi var ise, neden gidip

gazeteyi satın alsın noktasıdır. Madem gazete sizi kendi gazete kâğıdından dijital ortama yönlendiriyor, neden direkt dijital ortama gitmiyoruz? Elbette gidenler vardır. O yüzden zaten gazete satışları istenilen düzeyde olmuyor. Bu tür uygulamaları bir geçiş dönemi olarak görmemiz ve ileride tamamen dijital ve online bir ortama bağımlı olacağımız görmemiz gerekiyor. Ama şimdilik gazetenizin yanına kahve ile birlikte, akıllı cep telefonunuzu veya tablet bilgisayarınızı da almanız gerekiyor.